

Dr. B. B. Jagt

Smaragdhorst 220
2592 RV 's- GRAVENHAGE

070- 3596024

De Minister van Justitie en Veiligheid
Reactie Consultatie Wijziging Wvra Disciplinaire Maatregelen
Postbus 20301
2500 EH 's-G R A V E N H A G E

Per internet overheid.nl en gewone post

's-Gravenhage, 29 april 2013

Betreft: Reactie op consultatie via internet d.d. 3.4.2013

Inzake: **VOORLEGGEN VAN DE WIJZIGING VAN DE WET RECHTSPPOSITIE RECHTERLIJKE AMBTENAREN**

Excellentie,

Hierbij moge ik mijn reactie voorleggen. Die bestaat uit een opmerking en drie punten. Om vrijblijvendheid te voorkomen geef ik daarbij voorbeelden uit eigen ervaring of algemeen bekende bronnen. De dilemma's bij wetgeving zullen ook hier niet ontbreken, maar ervaring op andere tuchtrechtelijke terreinen kan enige voorspelbaarheid bieden.

Opmerking: Afgezien van twee typefoutjes en een drietal plaatsen waar de formulering beter kan, is het m.i. een doordacht voorstel dat een sterke verbetering brengt. Het kan rechtspraak en daarmee voor een deel overheid en samenleving versterken. Organisatorische punten als overplaatsing tegen eigen wil, een tuchtrechtkamer bij de Hoge Raad, of aanvulling van het bestuur door tijdelijk benoemde buitenstaanders bij tuchtzaak blijven onbesproken.

De drie punten zijn: Wie mag klagen waarover. De VOG. Schorsing als spoedvoorziening.

1. WIE MAG KLAGEN WAAROVER.

Bedoeld zal zijn alle relevante betrokkenen over evidente ontsporingen die ernstige gevolgen hebben of kunnen krijgen. Maar als het voorstel in deze vorm wet wordt, is de verleiding groot om het klachtrecht te beperken tot bestuur, collega-ambtenaren of medewerkers die klagen over gedragingen of werkzaamheden. De justitiabele, hierna de burger, mag dan enkel klagen over niet-juridische uitlatingen buiten gevallen waarin wraking voorziet.

(Zonder klacht: 1990/2000 Den Haag o.a.: Rechter Ri. tot verdachte met been in gips: *Je steelt zeker moeilijker met die manke poot?* Raadsheer Br. maakt tijdens requisitoir 3 x opjuttende gebaren tot hogere strafeis. Rechter vO. *Als ik officier was, werd je na de zitting gearresteerd.* Rechter Do. 2 x tot ontkennende verdachte: *Wil je zeggen dat we hier zitten te liegen.*) Nodig lijkt een bepaling dat allen met een direct belang bevoegd zijn tot klagen bij een te vermelden instantie. De gevolgen daarvan behoeven niet overdreven te worden. Toen het medisch tuchtrecht werd ingesteld, werd gevreesd dat voor het klachten kon gaan regenen voor iedere overleden of niet geheel genezen patiënt. Dat is niet gebeurd.

Wel is door het tuchtrecht de realiteitszin toegenomen o.m. met betrekking tot sterftcijfers in ziekenhuizen en misdragingen door artsen als Jansen Steur. Tuchtrecht kan niet anders dan onvolmaakt en evoluerend werken. Maar nalatigheden zoals bij het tuchtrecht voor deurwaarders kunnen voorkomen worden. Het nieuwe tuchtrecht zou geen deftige farce moeten worden zoals het tuchtrecht voor notarissen. Wie dit laatste te kras voorkomt, zou vooral moeten proberen via notaristelefoon en bureau van de beroepsorganisatie een klacht in te dienen – liefst met opname van de telefoongesprekken.

2. DE VERKLARING OMTRENT GEDRAG.

De verklaring omtrent gedrag is één van de middelen om te voorkomen dat een notoire crimineel zijn gang kan gaan. Maar die overschatte VOG is door onredelijke integriteit beoordeelaars al lang ontaard tot bizarre proporties. Aletta Jacobs (?) heeft gezegd: *wie zijn leven lang eerlijk is en veel doet voor wetenschap, kunst of samenleving, kan desondanks nog in de gevangenis komen; wie zijn leven lang oneerlijk is en anderen en maatschappij beschadigt, hoeft desondanks nog niet in de gevangenis te komen.*

We leven in een nerveuze maatschappij die een anagenese doormaakt naar een grenzen overschrijdende samenleving waarvoor nog geen voorbeeld bestaat. In die wordende maatschappij kunnen metertijd nog ongedachte remedies en tegenwichten gevonden worden. De geschiedenis levert echter ook voorbeelden waarin een zich ontwikkelende maatschappij ondergaat door interne en externe destructieve krachten. Aan tendensen tot een staat als een oncontroleerbare nachtmerrie ontbreekt het niet door onze stigmatiseringen, kinddossiers, privacybeleid, camerabewaking, en de obsessie veel minder te tillen aan veroordeling van onschuldigen dan aan los te laten lopen van mogelijke daders. Vele regelingen bewaken formele structuren ten koste van doel en zin van die instanties. Daar hoeft geen tuchtrechtspraak voor rechters aan toegevoegd te worden.

Een jongen die op zijn 20^e jaar een vermogensdelict pleegt, kan als hij 35 of 40 is en de juiste diploma's heeft, best een goede rechter worden. Wie durft te garanderen dat degene voor wie wel een VOG wordt afgegeven nooit enig misdrijf heeft begaan?

Mandela schreef dat men de staat van het recht in een land pas kan beoordelen, als men daar is gearresteerd en enige tijd opgesloten. Wie dat voorrecht niet gehad heeft, kan nagaan dat bij de verkiezingen van waterschap (Hoogheemraad van Rijnland) en gemeenten van kandidaten voor het algemeen bestuur een VOG verlangd wordt. Een populaire variant daarop is dat bij opgaven, sollicitaties of aanvragen (verzekeringen ING bank) wordt gevraagd: *Is er sprake geweest van aanraking met de politie of justitie ter zake van (verdenking) van het plegen van een misdrijf?* Socrates, Johann Sebastian Bach, Cervantes, griffier Jacques Bloem en zelfs Jezus zouden nooit een VOG krijgen. Nooit bestrafte misdadigers, witte boorden criminelen en oorlogsmisdadigers wel. Het aantal Nederlanders dat risico's oplevert, kan conservatief geschat worden op zo'n 15 miljoen. De VOG zou daarom beter geschrapt kunnen worden, maar dient wel als onderdeel ter beoordeling van de toelatingscommissie verplicht gesteld te worden. *Ruime toetsing* kan zowel strenger als milder betekenen, maar wordt stevast ongunstiger. Ontslag bij een licht delict of overtreding is onzinnig.

3. SCHORSING ALS SPOEDVOORZIENING

Deze goed opgezette vernieuwing voorziet in een belangrijke behoefte, met name bij de unus iudex, met name voor de burgers. Als een evidente misslag in strijd met wet en recht begaan wordt, blijkt dit doorgaans pas na de uitspraak. Om dit te herstellen dient het hoger beroep dat lange tijd kan duren. Tijdens het horen, maar ook door een tussenvonnis kan die misslag al onmiskenbaar worden. De schorsing als spoedvoorziening kan dan uitkomst bieden. Wanneer die misslag opzettelijk bijv. ondanks tijdig of onmiddellijk protest, begaan is, zou hierover ook buiten het hoger beroep of beroep in cassatie een klacht tegen de betrokken rechter mogelijk dienen te zijn. *Rechters in Den Haag konden in 2011 en 2012 op zittingen verklaren dat alleen zij beoordelen of de wet geldt. Zij bepaalden vervolgens dat de wet niet toegepast werd.* Schorsing voorkomt dat rechters de voorafgaande rechters volgen.

Deze reactie wordt geplaatst via de daarvoor bestemde website **overheid.nl** op de daar aangegeven plaats. Helaas blijkt dat niet goed te realiseren mogelijk door mijn onhandigheid of tijdelijke storingen. Om die reden zend ik een versie eveneens per gewone post.

Met gevoelens van hoogachting,

B. B. Jagt